

PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY

**ZESPOŁU SZKÓŁ
EKONOMICZNYCH
I OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH NR 6
W ŁOMŻY**

PODSTAWA PRAWNA:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (art. 48, 53, 54, 70, 72)
2. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela – art. 6 (Dz. U. z 2014 r. poz. 191 i 1198, z 2015 r. poz. 357, 1268 i 1418 oraz z 2016 r. poz. 668)
3. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. — Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 59)
4. Statut ZSEiO nr 6 w Łomży .
5. Konwencja o Prawach Dziecka.
6. Europejska Konwencja Praw Człowieka.
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół Dz.U. z 2012 poz. 977
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
11. Ustawa z 24 kwietnia 2015 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 875).
12. Ustawę o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19.08.1994 r.
13. Ustawę o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r. (tekst jednolity: Dz.U. Nr 10. z 1996 r., poz. 55 z późniejszymi zmianami: 1997r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 770; 1999 r. Nr 96, poz.1107; 2003 r. Nr 229, poz. 2274).
14. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z dnia 20 września 2005 r.
15. Ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii Dz.U. Nr179, poz.1485 z dnia 29 lipca 2005 r. z późniejszymi zmianami.
16. Ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity - Dz. U. z 2002r. Nr 147, poz.1231; Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473).
17. Ustawę o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109 z późniejszymi zmianami).
18. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U. z 2001r. nr 61, poz. 624, z późn. zm.)
19. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy dzieciom i uczniom w formie zasiłku losowego na cele edukacyjne, pomocy uczniom w formie wyjazdów terapeutyczno-edukacyjnych oraz pomocy dzieciom i uczniom w formie zajęć opiekuńczych i zajęć terapeutyczno-edukacyjnych w 2017 r. (Dz. U. z 2017 r., poz. 1554).

20. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2017 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1534).
21. Standardy jakości programów profilaktycznych.

Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny skierowany jest do wszystkich członków społeczności szkolnej: uczniów, rodziców, nauczycieli, pracowników administracji i obsługi oraz uwzględnia współpracę z organizacjami i instytucjami w środowisku lokalnym.

I MISJA SZKOŁY

***„Jesteśmy dla Ciebie po to, by pomóc Ci poznać samego siebie,
wyposażyć w wiedzę, rozwinąć umiejętności i postawy niezbędne
do prawidłowego funkcjonowania w środowisku lokalnym, społeczeństwie polskim i
światowym w XXI wieku”.***

Szkoła stanowi wspólnotę nauczycieli, uczniów i rodziców, dąży do zgodnego współdziałania w realizacji celów dydaktycznych, wychowawczych, profilaktycznych i opiekuńczych opartych o podstawowe wartości: miłość, mądrość, uczciwość, wolność, tolerancja, dobro, piękno, jest miejscem przyjaznym, bezpiecznym i w swych działaniach wspiera rozwój każdego ucznia.

II. CELE PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO - PROFILAKTYCZNEGO

Cel główny:

Dążenie do wszechstronnego rozwoju osobowego wszystkich uczniów w wymiarze intelektualnym, fizycznym, psychicznym, zdrowotnym i społecznym.

Cele szczegółowe:

1. Propagowanie modelu wartości opartego na uniwersalnych zasadach poprzez:
  - poszanowanie życia ludzkiego jako najwyższej wartości
  - kierowanie się w stosunkach międzyludzkich uczciwością i prawdą
  - poszanowanie godności osobistej
2. Kształtowanie dojrzałości i aktywnej postawy życiowej oraz umiejętności planowania własnego rozwoju poprzez:
  - rozpoznawanie i rozwój zainteresowań, zdolności, talentów
  - kształtowanie postawy odpowiedzialności za bezpieczeństwo, za własne decyzje i czyny
  - korzystanie z przysługujących praw i wywiązywanie się z obowiązków
  - zapewnienie równości szans w dostępie do różnych szkolnych form edukacyjnych, opiekuńczych, kulturalnych i sportowych
  - motywowanie do samokształcenia
  - dbałość o wysoką kulturę osobistą
  - kształtowanie postawy przedsiębiorczości i wytrwałości w dążeniu do ustanowionych celów

- preorientacja zawodowa i kształtowanie umiejętności radzenia sobie na współczesnym rynku pracy
3. Promowanie zdrowego, ekologicznego i bezpiecznego stylu życia poprzez:
    - organizowanie akcji propagujących zdrowy i higieniczny tryb życia
    - kształcenie umiejętności radzenia sobie z zagrożeniami
    - podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska
    - podnoszenie świadomości w sferze bezpieczeństwa
  4. Zapobieganie zachowaniom ryzykownym poprzez promowanie zdrowego trybu życia i wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia.
  5. Przeciwdziałanie uzależnieniom - pomoc w zdobyciu wiedzy na temat uzależnień i innych zagrożeń dla zdrowia oraz w nabywaniu umiejętności przeciwdziałania tym zagrożeniom.
  6. Kształtowanie postaw prospołecznych i prorodzinnych.
  7. Wspieranie ucznia w trudnych sytuacjach.
  8. Wzmacnianie poczucia własnej wartości, wiary w siebie i swoje możliwości.
  9. Przygotowanie do harmonijnego uczestnictwa w życiu społecznym poprzez:
    - kształtowanie systemu pozytywnych wartości
    - kształtowanie pozytywnych relacji z rodziną i najbliższym otoczeniem
    - kształtowanie postawy patriotycznej, poszanowanie kultury, tradycji, symboli szkolnych, lokalnych i narodowych, tolerancja wobec odmiennych poglądów
    - rozwijanie tożsamości europejskiej
    - wypracowywanie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów
    - wspieranie rozwoju samorządności uczniowskiej, współpraca z organizacjami i instytucjami w środowisku lokalnym
    - kształtowanie umiejętności współpracy w zespołach klasowych, zaangażowanie w pracę na rzecz szkoły i środowiska lokalnego
  11. Indywidualizacja procesu dydaktyczno-wychowawczego ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych (niepełnosprawnych, niedostosowanych lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym) i młodzieży uzdolnionej, przy ścisłej współpracy z rodzicami poprzez:
    - wsparcie uczniów wymagających szczególnej opieki
    - organizowanie zajęć dla uczniów szczególnie uzdolnionych przy wykorzystaniu aktywnych metod pracy oraz rewalidacji dla uczniów mających problemy z relacjami z innymi
    - współpraca z rodzicami, wspólne rozwiązywanie pojawiających się problemów.

III. Główne zadania.

1. W obszarze wychowania:

1.1. Pomoc uczniowi w poznaniu samego siebie:

- a) określeniu posiadanych uzdolnień związanych z przedmiotami nauczania,
- b) jasnym sprecyzowaniu zainteresowań,
- c) odnalezieniu „tego, w czym jest dobry” (predyspozycje psychiczne i fizyczne, intelektualne i manualne, cechy i postawy, role społeczne),
- d) określeniu cech osobowości, zalet i wad,
- e) określeniu motywów podejmowanych działań i decyzji,
- f) sprecyzowaniu własnych celów i decyzji,

- g) sprecyzowaniu oczekiwań wobec środowiska, w którym żyje (wobec członków rodziny, członków grup formalnych i nieformalnych, środowiska lokalnego, państwa, życia) ich analizy i krytycznej oceny.

1.2. Przygotowanie młodzieży do:

- a) rozwiązywania problemów i przewyższania napięć,
- b) właściwej selekcji i przetwarzania informacji zaczerpniętych z masmediów (określenia wagi i znaczenia informacji, właściwego rozumienia ich treści, odróżniania prawdy od kłamstwa, rzeczywistości od fikcji, dostrzegania stronniczości przekazu),
- c) podejmowania decyzji i ponoszenia ich konsekwencji,
- d) radzenia sobie w nowych sytuacjach,
- e) planowania swojej przyszłości,
- f) szanowania i przestrzegania prawa, ustanowionego porządku publicznego oraz zasad współżycia społecznego,
- g) wrażliwości i dostrzegania potrzeb innych ludzi,
- h) niesienia pomocy potrzebującym,
- i) pełnienia różnych ról społecznych,
- j) świadomego i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i politycznym kraju,
- k) samodoskonalenia,
- l) stałego doskonalenia swoich umiejętności , wdrożenia do edukacji ustawicznej (permanentnej) niezbędnej we współczesnym, szybko zmieniającym się świecie,
- ł) internalizacji i przestrzegania ogólnoludzkich wartości,
- m) efektywnej współpracy w grupie,
- n) pielęgnowania polskich tradycji i kultury polskiej,
- o) bycia lokalnym patriotą,
- p) przywiązania i szacunku dla dziedzictwa kulturowego własnego i innych narodów oraz czerpania z tych osiągnięć,
- r) dbałości o środowisko naturalne,
- s) bycia obywatelem Europy i świata,
- t) świadomego i odpowiedzialnego korzystania z multimediiów.

1.3. Rozwijanie aktywności i zainteresowań uczniów w różnych obszarach działalności szkolnej tak, by czuli się doceniani i mieli poczucie spełnienia:

- a) praca w Samorządzie Uczniowskim ,
- b) w kołach zainteresowań, sekcjach sportowych, organizacjach szkolnych,
- c) w radiowęźle, redakcji szkolnej gazetki, tworzenia strony www szkoły,
- d) porządkowanie pracowni lekcyjnych i otoczenia szkoły,
- e) rozwijanie wolontariatu uczniowskiego w ramach Szkolnego Koła Caritas,
- f) wykonywanie innych zadań rozwijających aktywność uczniów.

2. W obszarze edukacyjnym skierowane do całej społeczności szkolnej:

2.1. Radzenie sobie ze stresem.

2.2. Rozwiązywanie konfliktów.

2.3. Opieranie się naciskom otoczenia dotyczących negatywnych zachowań lub postaw.

2.4. Poszerzanie wiedzy z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

3. W obszarze informacyjnym:

3.1. Informowanie uczniów o skutkach zachowań ryzykownych.

- 3.2. Realizacja programu „Nie ufaj bez Granicznie” dotyczącego wyjazdów zagranicznych młodzieży.
- 3.3. Edukacja prawna nieletnich i pełnoletnich uczniów.

4. W obszarze profilaktyki.

- 4.1. Promowanie zdrowego stylu życia i profilaktyka w zakresie:
  - a) właściwego odżywiania się,
  - b) dbałości o sprawność fizyczną,
  - c) szkodliwości nieprawidłowego odchudzania się (ostrzeganie przed bulimią i anoreksją),
  - d) dbałości o higienę osobistą,
  - e) właściwego organizowania czasu pracy i odpoczynku zgodnego z zasadami higieny,
  - f) uświadamiania młodzieży form uzależnień (nikotyna, alkohol, narkotyki, gry komputerowe, Internet) i wynikającego z nich zagrożenia dla zdrowia i życia,
  - g) kształcenia umiejętności rozwiązywania problemów i przezwyciężania stanów stresu, frustracji, depresji psychicznej,
  - h) wskazywania sposobów pozytywnej mobilizacji i pokonywania trudności,
  - i) bezpieczeństwa w sieci.
- 4.2. Profilaktyka uniwersalna adresowana do wszystkich uczniów, rodziców i nauczycieli:
  - a) wspieranie uczniów w ich rozwoju i zdrowym stylu życia,
  - b) podejmowanie działań ograniczających zachowania ryzykowne.
- 4.3. Profilaktyka selektywna adresowana do grup zwiększonego ryzyka:
  - a) zbieranie informacji o potrzebach i trudnościach uczniów, uważna obserwacja dla oszacowania ryzyka,
  - b) pomoc w nauce, udzielanie wsparcia i budowanie motywacji, indywidualizacja nauczania,
  - c) włączanie w grupę rówieśniczą,
  - d) włączanie do dodatkowych programów rozwijających umiejętności psychologiczne i społeczne,
  - e) zacieśnianie współpracy z rodzicami.
- 4.4. Profilaktyka wskazująca dla poszczególnych uczniów z grupy wysokiego ryzyka (depresyjnych, eksperymentujących ze środkami odurzającymi, psychoaktywnymi, uzależnionych od Internetu, hazardu):
  - a) wspieranie takich uczniów.

IV. Stałe działania wychowawcze.

- 1. Pomoc uczniom klas pierwszych w aklimatyzacji – wrzesień miesiącem „zapoznajmy” z pracownikami, bazą lokalową i dydaktyczną, głównymi dokumentami szkoły, wymogami i kryteriami oceniania z przedmiotów i zachowania, niewystawianie przez nauczycieli ocen niedostatecznych.
- 2. Rozpoznawanie środowiska rodzinnego i zainteresowań uczniów za pomocą ankiet, rozmów z uczniami i rodzicami.
- 3. Organizowanie działań integrujących zespół klasowy, rekreacyjnych oraz biwaków i wycieczek o charakterze turystyczno-krajoznawczym, dydaktycznym, religijnym.
- 4. Organizowanie uczniom bezpiecznej rozrywki i wypoczynku (wyjścia do kina, teatru i na koncerty, dni kultury uczniowskiej, studniówka klas maturalnych, dni sportu,

- turnieje sportowe, udostępnianie siłowni w czasie pozalekcyjnym, w ferie i inne dni wolne od nauki, imprezy szkolne organizowane na bieżąco przez S.U. w zależności od potrzeb).
5. Organizowanie szkolnych konkursów promujących zdrowy styl życia, konkursów wiedzy, plastycznych, sportowych.
  6. Udział w akcjach: proekologicznych, charytatywnych i innych.
  7. Dbłość o mienie i czystość szkoły (dyżury uczniowskie, pomoc młodzieży w dekoracji pracowni, troska o estetyczny wystrój wszystkich pomieszczeń, wykonywanie pomocy dydaktycznych).
  8. Rozwój samorządności uczniowskiej (aktywizacja młodzieży do współdecydowania o szkole i realizacji różnorodnych akcji i przedsięwzięć).
  9. Rozwój aktywności uczniów poprzez: działalność kół zainteresowań, gazetkę szkolną, radiowęzeł, sekcje sportowe, kluby młodzieżowe, działalność charytatywną.
  10. Pielęgnowanie tradycji polskiej i narodowej poprzez klasowe i ogólnoszkolne uroczystości z okazji świąt i rocznic.
  11. Monitorowanie i diagnozowanie zachowań uczniów w zakresie: zainteresowań, przyczyn absencji, agresji i przemocy, relacji interpersonalnych, uzależnień, możliwości intelektualnych.

V. Szkolne i klasowe zwyczaje i obrzędy.

1. Uroczysta inauguracja roku szkolnego.
2. Ślubowanie klas pierwszych.
3. Dzień Polski Podziemnej – apel poświęcony bohaterom II wojny światowej.
4. Klasowe pielgrzymki klas maturalnych do miejsc kultu maryjnego.
5. Uroczystość z okazji Dnia Edukacji Narodowej.
6. Sprzątanie grobów nauczycieli i osób zasłużonych dla Ziemi Łomżyńskiej przed Wszystkimi Świętymi, palenie zniczy w Zaduszki.
7. Wybory do Samorządu Szkolnego.
8. Obchody Dnia Papieskiego rocznica wyboru papieża Jana Pawła II.
9. Uroczystość z okazji Święta Niepodległości (11 listopada).
10. „Andrzejki”- klasowe wróżby i zabawy.
11. „Mikołajki”- klasowe upominki i cukierki od Dyrektora dla każdego ucznia i pracownika szkoły.
12. Gwiazdkowe upominki dla dzieci ze świetlicy socjoterapeutycznej przy klasztorze Ojców Kapucynów w Łomży od uczniów naszej szkoły.
13. Szkolne jasełka i klasowe wigilie (opłatek) z okazji Świąt Bożego Narodzenia.
14. Dni Kultury Uczniowskiej – prezentacja pomysłów uczniów.
15. Studniówka klas maturalnych.
16. Dzień Kobiet – uroczysty apel.
17. Pierwszy Dzień Wiosny – wycieczki tematyczne po najbliższej okolicy.
18. Rocznicą zbrodni katyńskiej – uroczystość poświęcona ofiarom zbrodni stalinowskich.
19. „Kwiecień miesiącem pamięci narodowej”: lekcje wychowawcze o tematyce związanej z walką o niepodległość kraju, regionu i miasta (miejsca pamięci narodowej w Łomży).
20. Uroczysty apel (przedstawienie) i konkurs na najładniejszą pisanekę z okazji Świąt Wielkanocnych.
21. Apel z okazji Święta 3 Maja - rocznicy uchwalenia „Konstytucji 3 Maja”.

22. Dzień Dziecka - Dzień Sportu (organizowanie wycieczek o obręb miasta).
23. Uroczyste pożegnanie uczniów klas maturalnych.
24. Uroczyste zakończenie roku szkolnego.

VI. Stałe działania profilaktyczne.

1. Stałe rozpoznawanie i diagnozowanie zagrożeń.
2. Działania szkoły w kierunkach wskazanych w wyniku diagnozy:
  - 2.1. realizacja współpracy z instytucjami i osobami, które mogą udzielić pomocy w realizacji programu w tym:
    - a) Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Łomży/Łomżyńskie Centrum Rozwoju Edukacji/
    - b) Rejonowy Urząd Pracy w Łomży
    - c) Miejska Komenda Policji w Łomży
    - d) Urząd Miasta w Łomży
    - e) Poradnia Zdrowia Psychicznego w Łomży
    - f) Wojewódzki Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży
    - g) Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Łomży
    - h) Zespół Placówek Oświatowo-Wychowawczych w Łomży
  - 2.2. doskonalenie umiejętności nauczycieli – rozszerzenie wiedzy nauczycieli, a przede wszystkim wychowawców klas, o takie zagadnienia jak:
    - a) adaptacja w nowym środowisku, relacje interpersonalne,
    - b) wiedza na temat uzależnień,
    - c) przemoc i agresja, w tym przemoc internetowa,
    - d) stres i techniki relaksacyjne,
    - e) zdrowy styl życia,
    - f) preorientacja zawodowa,
    - g) komunikacja i autoprezentacja,
    - h) regulacje prawne.
    - i) stała współpraca z rodzicami w celu zapoznania ich z działaniami szkoły;
    - j) wzbogacenie biblioteki szkolnej w literaturę fachową oraz filmy wideo;
    - k) organizowania systematycznych zajęć edukacyjnych w ramach godzin z wychowawcą i zastępcą;
    - l) realizowanie programów profilaktycznych przez specjalistów;
    - ł) realizacja zajęć „ Wychowanie do życia w rodzinie” w zależności od zgody rodziców;
    - m) analiza, ocena skuteczności i efektów programu profilaktycznego w szkole przez Radę Pedagogiczną;
    - n) starania w celu zapewnienia uczniom alternatywnych możliwości spędzania wolnego czasu – zajęcia pozalekcyjne, zajęcia relaksacyjno – sportowe, wycieczki;
    - o) promocja zdrowego stylu życia (kształtowanie umiejętności samodzielnego dokonywania właściwych wyborów zachowań);
    - p) zaangażowania rodziców w realizację zaplanowanych działań profilaktycznych;
    - r) kształtowanie właściwego systemu wartości;
    - s) współudział szkoły w imprezach profilaktycznych organizowanych na terenie miasta.

- 2.3. Prowadzenie działań profilaktycznych (prelekcje, pogadanki, programy profilaktyczne, spektakle teatralne, koncerty, prezentacje multimedialne) uświadamiających i zapobiegających uzależnieniom, agresji i przemocy (słownej, fizycznej i psychicznej), przestępczości.

VII. PRZEWIDYWANE EFEKTY DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH

1. Zmniejsza się wskaźnik występowania agresji i przemocy, coraz więcej uczniów radzi sobie ze stresem oraz innymi sytuacjami trudnymi, potrafi zachowywać się w sposób aprobowany społecznie bez użycia siły.
2. Szkoła staje się atrakcyjniejsza dla ucznia – zmniejsza się ilość uczniów opuszczających zajęcia lekcyjne, wagary i uciezki przestają być sposobem na problemy rodzinne i szkolne.
3. W szkole są realizowane wartościowe programy profilaktyczne dla uczniów, rodziców i nauczycieli.
4. Nauczyciele wzbogacają posiadaną wiedzę z zakresu profilaktyki oraz umiejętności postępowania w konkretnych przypadkach i stosowania różnorodnych form pomocy (również w porozumieniu z odpowiednimi osobami i instytucjami).
5. Następuje poprawa w relacjach uczeń – nauczyciel – rodzic.
6. Uczniowie i ich rodzice korzystają ze wsparcia odpowiednich, wyspecjalizowanych instytucji.
7. Uczniowie chętnie i aktywnie uczestniczą w promowaniu zdrowego stylu życia (promowanie abstynencji tytoniowej, alkoholowej i narkotykowej).
8. Biblioteka szkolna, a także wideoteka biblioteki wzbogacają się o nowe pozycje.
9. Stopniowo poprawia się samorządność i aktywność uczniów.
10. Rodzice uczestniczą w oferowanych im programach profilaktycznych.
11. Uczniowie są wyposażeni w wiedzę o instytucjach wspierających, świadczących pomoc w różnych sytuacjach.
12. Uczniowie poznają alternatywne sposoby radzenia sobie z agresją.
13. Uczniowie czują się bezpiecznie w szkole.
14. Pierwszoklasiści szybko adaptują się w nowym środowisku.
15. Właściwe postawy wychowawców wpływają na właściwą postawę uczniów, ich dążenie do bycia lepszym, wolnym od przemocy, agresji, nałogów.

VIII. POWINNOŚCI NAUCZYCIELI , WYCHOWAWCÓW I SPECJALISTÓW (PSYCHOLOG / PEDAGOG, DORADCA ZAWODOWY, PIEŁĘGNIARKA SZKOLNA).

1. Powinności wychowawcze nauczycieli:

- a) stwarzanie uczniom warunków do wszechstronnego rozwoju,
- b) aktywny udział w realizacji głównych zadań wychowawczych szkoły, kształtowaniu cech i postaw charakterystycznych dla modelowego absolwenta ZSE i O nr 6 w Łomży,
- c) realizacja powinności wychowawczych wynikających ze specyfiki nauczanego przedmiotu (ów).
- d) dbałość o właściwą atmosferę pracy w trakcie zajęć lekcyjnych, rozwijanie dociekliwości poznawczej.

- e) sumienne wykonywanie swoich obowiązków, przestrzeganie regulaminu i statutu szkoły oraz zasad współżycia społecznego by swoją postawą wskazywać uczniom właściwą drogę postępowania,
- f) udzielenie uczniom pomocy (w razie potrzeby) w sprawach dydaktycznych i wychowawczych,
- g) zwracanie uwagi uczniom w sytuacjach wystąpienia niewłaściwych postaw i zachowań.

2. Powinności wychowawcy klasowego:

- a) współdział i współodpowiedzialność za realizację MISJI szkoły i wynikających z niej głównych celów i zadań wychowawczych,
- c) opracowanie programu wychowawczego na cały cykl kształcenia tj. 3 lub 4 lata oraz planu pracy wychowawczej na rok bieżący w oparciu o program wychowawczy szkoły i plany wzorcowe z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb zespołu klasowego wynikających z diagnozy sytuacji wychowawczej,
- d) realizacja i ewaluacja planu pracy wychowawczej,
- e) systematyczne ponawianie diagnozy potrzeb wychowawczych zespołu klasowego,
- f) inspirowanie i wspomaganie działań wychowanków,
- g) otaczanie wychowanków opieką,
- h) pełnienie ról: opiekuna, doradcy, mediatora, autorytetu, przewodnika, mistrza,
- i) współdziałanie z nauczycielami uczącymi jego wychowanków w celu uzgadniania wspólnego kierunku oddziaływań wychowawczych w stosunku do uczniów mających trudności w nauce (wynikające z problemów rodzinnych, koleżeńskich, zdrowotnych itp.) i szczególnie uzdolnionych,
- j) współpraca z rodzicami według przyjętych ogólnoszkolnych zasad i form oraz indywidualnych ustaleń (z rodzicami); prowadzenie związanej z nią dokumentacji,
- k) aktywny i twórczy udział w pracach Zespołu Wychowawczego,
- l) współpraca ze specjalistami (pielęgniarką, psychologiem) w rozpoznawaniu potrzeb i trudności ogółu zespołu klasowego lub poszczególnych wychowanków.

3. Powinności psychologa/pedagoga:

Do obowiązków psychologa należy:

- a) prowadzenie badań i działań diagnostycznych dotyczących uczniów, w tym diagnozowanie potencjalnych możliwości oraz wspieranie mocnych stron ucznia;
- b) diagnozowanie sytuacji wychowawczych w celu wspierania rozwoju ucznia, określenia odpowiednich form pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym działań profilaktycznych, mediacyjnych i interwencyjnych wobec uczniów, rodziców i nauczycieli;
- c) organizowanie i prowadzenie różnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów, rodziców i nauczycieli, określanie form tej pomocy;
- d) opieka indywidualna nad uczniami wymagającymi wsparcia;
- e) zapewnienie uczniom doradztwa w zakresie wyboru kierunku kształcenia i zawodu;

- f) minimalizowanie skutków zaburzeń rozwojowych, zapobieganie zaburzeniom zachowania oraz inicjowanie różnych form pomocy wychowawczej w środowisku szkolnym i pozaszkolnym ucznia;
- g) wspieranie wychowawców klas oraz zespołów wychowawczych i innych zespołów problemowo-zadaniowych w działaniach wynikających z programu wychowawczego szkoły i programu profilaktyki, o których mowa w odrębnych przepisach;
- h) koordynowanie działań Zespołu, który opracuje, wdraża, dokonuje okresowej oceny skuteczności wypracowanych indywidualnych programów edukacyjno – terapeutycznych;
- i) współpraca z placówkami specjalistycznymi.

4. Powinności doradcy zawodowego:

- a) systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz na pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- b) gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;
- c) wskazywanie uczniom, rodzicom i nauczycielom dodatkowych źródeł informacji na poziomie regionalnym, ogólnokrajowym, europejskim i światowym dotyczących;
  - rynku pracy,
  - trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia,
  - wykorzystania posiadanych uzdolnień i talentów przy wykonywaniu przyszłych zawodów,
- d) instytucji i organizacji wspierających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w życiu codziennym i zawodowym;
- e) alternatywnych możliwości kształcenia dla uczniów z problemami emocjonalnymi i dla uczniów niedostosowanych społecznie;
- f) programów edukacyjnych Unii Europejskiej;
- g) udzielanie indywidualnych porad uczniom i rodzicom;
- h) prowadzenie grupowych zajęć aktywizujących, przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej;
- i) koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę;
- j) wspieranie w działaniach doradczych rodziców i nauczycieli poprzez organizowanie spotkań szkoleniowo-informacyjnych, udostępnianie informacji i materiałów do pracy z uczniami;
- k) współpraca z radą pedagogiczną w zakresie tworzenia i zapewnienia ciągłości działań wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego, realizacji działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej, zawartych w programie wychowawczym szkoły i programie profilaktyki, o których mowa w odrębnych przepisach;
- l) współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego, w szczególności z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi, oraz innymi instytucjami świadczącymi poradnictwo i specjalistyczną pomoc uczniom i rodzicom.

5. Powinności pielęgniarki szkolnej:

- a) dokonywanie profilaktycznych badań bilansowych - przesiewowych stanu zdrowia uczniów;
- b) prowadzenie zajęć z uczniami na temat zdrowego stylu życia, profilaktyki uzależnień, radzenia sobie ze stresem, HIV/AIDS;
- c) realizacja programów zdrowotnych;
- d) propagowanie informacji dotyczących profilaktyki chorób, organizowanie gazetek ściennych na temat zdrowia.

IX. CELE I TEMATYKA ZAJĘĆ

TEMAT ZAJĘĆ	CEL	ILOŚĆ GODZIN
Ja i inni – poznaję aby wybrać	Refleksja nad własnym systemem wartości i jego wpływem na podejmowane wybory i relacje z innymi ludźmi.	2
Znamy swoje prawa i szanujemy prawa innych	Świadomość praw i obowiązków. Odpowiedzialność i tolerancja.	2
Zagrożenia dla moich wartości – moda, media, manipulacja.	Refleksja nad wpływem mediów na moje życie oraz możliwością wyboru tego, co dla mnie jest wartościowe.	2
Wybieram zawód.	Refleksja nad tym, kim chcę być w przyszłości i co może mi w tym pomóc.	2
Rozpoznaję zagrożenia – przemoc, agresja.	Refleksja nad tym, jak radzić sobie z własną złością i z przejawami agresji, budzenie świadomości, że jestem odpowiedzialny za własne działania.	2
Rozpoznaję zagrożenia – przemoc w Internecie.	Świadomość zagrożeń jakie może stanowić Internet. Bezpieczne korzystanie z Internetu.	2
Rozpoznaję zagrożenia – uzależnienia.	Refleksja nad mechanizmami uzależnień, uświadomienie, że wybory często wiążą się z koniecznością odmawiania.	2
Rozpoznaję zagrożenia – sekty.	Uświadomienie zagrożeń i psychomanipulacji.	2

X. SPOSOBY REALIZACJI ZADAŃ.

Zadania wychowawcze w liczbie 16 godzin zajęć, które muszą być ujęte w klasowych planach wychowawczych według następującego schematu:

- a) liceum ogólnokształcące – po trzy tematy w klasie pierwszej (3x2 godz.) i drugiej (3x2 godz.) i dwa w klasie trzeciej (2x2 godz.)
- b) technikum – po dwa tematy na każdym poziomie kształcenia, tj. 4 godziny x 4 lata.

Zajęcia mogą być przeprowadzone przez wychowawców, w oparciu o gotowe scenariusze, lub przez zaproszonych specjalistów z uwzględnieniem podanych niżej metod pracy.

Należy bezwzględnie przestrzegać podanej kolejności tematów, ponieważ budzenie świadomości, własnego świata wartości, mającego wpływ na podejmowane decyzje, jest fundamentem wszelkich działań profilaktycznych.

XI. TEMATYCZNE OKRESOWE PROGRAMY WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNE.

Tematyczne programy wychowawcze tworzone są w celu przeciwdziałania narastającym problemom związanym z funkcjonowaniem ucznia w szkole, takimi jak: agresja i przemoc, wagary, uzależnienia, niedostosowanie społeczne lub inne zdiagnozowane problemy.

XII.METODY PRACY

Prowadzący zajęcia w trakcie realizacji programu stosują metody aktywne. Pozwalają one na zaangażowanie uczniów oraz umożliwiają im osobiste przeżywanie treści poszczególnych zajęć. Taka forma ułatwia nawiązanie bliższego kontaktu z uczestnikami, sprzyja swobodnym, uczciwym wypowiedziom, co otwiera możliwość korygowania błędnych informacji oraz pobudza i ukierunkowuje refleksję odbiorców programu.

W zajęciach należy posługiwać się następującymi technikami:

- **kąg** – zmiana struktury klasy wzbudza u uczniów zainteresowanie, ułatwia nawiązanie kontaktu wzrokowego;
- **praca w małych grupach** – od 4 do 7 osób, w każdej grupie powinien być sekretarz, który pilnuje, aby rozmowa odbywała się na zadany temat, zapisuje wypowiedzi kolegów;
- **praca w parach** – w ćwiczeniach, które wymagają pogłębionej refleksji, aby pomóc w wypowiadaniu osobistych sądów, przeżyć;
- **„burza mózgów”** – technika ta służy wytworzeniu dużej ilości pomysłów mających pomóc w rozwiązywaniu określonego problemu oraz daje prowadzącemu możliwość wstępnego zorientowania się, jaką uczniowie mają wiedzę na interesujący nas temat;

- **miniwykład** – bardzo dobry sposób na krótkie przekazanie informacji i wprowadzenie w rozmowę nad danym problemem (nie dłużej niż kilka minut);
- **drama** – odgrywania scenek ma wartość wówczas, gdy tematycznie są one związane z sytuacjami, które występują lub mogą wystąpić w rzeczywistości;
- **rysunek** – warto wcześniej zastanowić się, jak graficznie przedstawić informację, którą chcemy przekazać, ponieważ rysunek może być wykorzystany do ukierunkowania ekspresji uczniów;
- i uaktywnienie wszystkich członków zespołu (grupy czy klasy); **wypełnianie tabeli** – przygotowane wcześniej materiały pobudzają zainteresowanie, mobilizują uczniów do pracy;
- **analiza materiałów pisanych** – losy prawdziwych bohaterów wzbudzają zaciekawienie, mogą pomóc nam w modelowaniu postaw;
- **ćwiczenia zawierające elementy rozwijające twórcze myślenie** – mają zachęcać uczestników do spontanicznej twórczości, rozwijać ich możliwości twórcze, dawać poczucie posiadanego indywidualnego i w grupie potencjału twórczego;
- **ćwiczenia integracyjne** – pomagają one uczestnikom w lepszym poznaniu siebie samych i wzajemnym lepszym poznaniu siebie nawzajem. Integracja winna odbywać się poprzez stawianie konkretnych zadań
- **omówienie – rundka końcowa** – nie ma lepszego sposobu, aby pomóc uczestnikom zajęć usystematyzować zebrane informacje, niż zachęcenie ich do osobistej refleksji (podsumowanie jest taką właśnie refleksją) i umożliwienie wysłuchania uwag innych osób.

Zawsze należy mieć na uwadze jaki materiał realizujemy i dobór technik jego realizacji musimy dostosować do zamierzonych efektów.

XIII . ZASADY WSPÓŁPRACY WYCHOWAWCZEJ Z RODZICAMI.

1. W pracy wychowawczej dyrektor szkoły i nauczyciele wspierają rodziców w realizacji ich zadań wychowawczych tak, aby umożliwiać uczniom przejmowanie odpowiedzialności za własne życie i rozwój osobowy.
2. Zasady współpracy szkoły z rodzicami oparte są na wzajemnej życzliwości, dyskrecji oraz takcie i realizowane są poprzez:
  - a) wspólne planowanie działań,
  - b) wspólne rozwiązywanie problemów,
  - c) rzetelne przekazywanie informacji,
  - d) wzajemne zaufanie.
3. Rodzice zapoznawani są z obowiązującym prawem oświatowym i osiągnięciami szkoły.
4. Rada Rodziców uczestniczy w zatwierdzaniu podstawowej dokumentacji szkoły.
5. Szkoła diagnozuje potrzeby i oczekiwania rodziców w zakresie pracy wychowawczo-

opiekuńczej.

6. Rodzice systematycznie uczestniczą w zebraniach organizowanych przez dyrektora szkoły i wychowawców.
7. Wychowawcy przekazują rodzicom informacje o wynikach nauczania i zachowaniu dziecka, zawiadamiają o przewidywanych ocenach niedostatecznych i wspólnie z rodzicami podejmują działania mające na celu eliminowanie przyczyn niepowodzeń szkolnych.
8. Rodzice mają obowiązek zawiadamiania wychowawcy o przyczynach nieobecności ucznia na zajęciach lekcyjnych, utrzymywania stałego kontaktu z wychowawcą.
9. W celu zapobiegania eskalacji problemów, rodzice powinni na bieżąco informować wychowawcę, psychologa szkolnego lub dyrektora o zdarzeniach i sytuacjach problemowych.
10. Rodzice ponoszą odpowiedzialność finansową za umyślne zniszczenia i kradzieże dokonane w szkole przez ich dzieci.
11. Rodzice powinni czynnie uczestniczyć w pracach, wycieczkach, imprezach i apelach podnosząc tym samym rangę uroczystości szkolnych.
12. W przypadku pojawienia się jakichkolwiek trudności wychowawczych rodzice mają możliwość skorzystania z pomocy wychowawcy, nauczyciela i psychologa szkolnego.

XIV. FORMY WSPÓŁPRACY Z RODZICAMI:

- 1) Spotkania Dyrektora ZSE i O z ogółem rodziców.
- 2) Spotkania Dyrektora z Radą Rodziców.
- 3) Spotkania wychowawców z ogółem rodziców danej klasy tzw. wywiadówki (nie mniej niż 4 w roku szkolnym) poświęcone omówieniu:
  - sytuacji wychowawczej w klasie,
  - wyników nauczania i zachowania uczniów,
  - frekwencji uczniów,
  - potrzeb i problemów bieżących.
- 4) Kontakty indywidualne podczas dyżurów ogółu nauczycieli (listopad, styczeń, kwiecień, czerwiec) oraz ustaleń indywidualnych rodziców z wychowawcą:
  - rozmowy „w cztery oczy”,
  - rozmowy telefoniczne,
  - korespondencja,
  - wizyty wychowawcy w domu ucznia.
- 2) Pomoc wychowawcy w rozwiązywaniu indywidualnych problemów wychowawczych i socjalnych (w miarę możliwości szkoły) zgłoszonych przez rodzica.
- 3) Pomoc rodziców w organizacji biwaków, wycieczek i imprez klasowych.
- 4) Pomoc rodziców w organizacji uroczystości i imprez szkolnych.
- 5) Finansowe wspieranie szkoły przy zakupie pomocy dydaktycznych, sprzętu do pracowni, sprzętu sportowego oraz nagród dla uczniów.
- 6) Indywidualne i zbiorowe spotkania rodziców z pedagogiem szkolnym.
- 7) Pedagogizacja rodziców.

- 8) Zgłaszanie do Dyrektora ZSE i O nr 6, ustnych (rozmowa) lub pisemnych (petycja, wniosek ,podanie) spostrzeżeń rodziców dotyczących funkcjonowania szkoły i osób w niej zatrudnionych.

XV. ZASADY I FORMY WSPÓŁPRACY ZE ŚRODOWISKIEM LOKALNYM.

1. Zapraszanie na uroczystości szkolne przedstawicieli samorządu terytorialnego.
2. Udział uczniów w działalności wolontariackiej w ramach Caritas Diecezji Łomżyńskiej i innymi.
3. Współpraca przedstawicieli Samorządu Uczniowskiego ZSE i O nr 6 z samorządami i organizacjami innych szkół, harcerzami w:
  - organizowaniu imprez kulturalnych,
  - prowadzenie działalności charytatywnej,
  - pomocy niepełnosprawnym,
  - dbałości o czystość środowiska naturalnego,
  - wymianę doświadczeń.
4. Organizowanie międzyszkolnych zawodów i turniejów sportowych.
5. Udział w sesjach popularno-naukowych organizowanych przez Łomżyńskie Towarzystwo Naukowe, Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Łomżyńskiej i władze miejskie i inne organizacje.
6. Współpraca z pracownikami Muzeum Północno-Mazowieckiego w Łomży w organizowaniu konkursów promujących wartości turystyczno- krajoznawcze, piękno, tradycję i kulturę regionu oraz Ziemi Łomżyńskiej.
7. Utrzymywanie stałych kontaktów i współpracy z :
  - duchownymi parafii łomżyńskich, a szczególnie katedralną,
  - Wydziałami Urzędu Miasta: Oświaty, Spraw Społecznych i Zdrowia, Kultury, Promocji i Sportu w pozyskiwaniu funduszy na realizację zadań opiekuńczo-wychowawczych i profilaktycznych szkoły,
  - Sekcją Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Łomży,
  - z policją i firmami ochroniarskimi ("Securitas") w celu zapewnienia bezpieczeństwa uczniom w trakcie pobytu w szkole i imprez szkolnych,
8. Współpraca z mediami łomżyńskimi w informowaniu i stosowaniu zaproszeń na szkolne imprezy oraz zdawaniu relacji z ich przebiegu.
9. Współpraca z firmami łomżyńskimi w organizowaniu szkolnych imprez – konkursów, koncertów, zawodów sportowych itp., wsparcie finansowe uczniów i działań szkoły.
10. Organizowanie „Dnia Otwartego”, przysyłanie materiałów multimedialnych dla gimnazjów, promujących ZSE i O nr 6 wśród ewentualnych kandydatów na uczniów naszej szkoły i ich rodziców.
11. Stała pomoc wolontariuszy w działalności świetlicy o. kapucynów.
12. Współpraca z Towarzystwem Przyjaciół Ziemi Łomżyńskiej (Szkolne Koło TPZŁ).

XVI. SPOSOBY EWALUACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO.

1. Obserwacje dokonywane przez wychowawców klas, nauczycieli, psychologa szkolnego, uczniów, rodziców.
2. Ankiety dla uczniów, rodziców i nauczycieli.
3. Rozmowy z uczniami, rodzicami i nauczycielami, pracownikami obsługi.
4. Dokumenty wychowawców.
5. Analiza wyników pracy zespołów: przedmiotowych, wychowawczo-profilaktycznego oraz zespołu do spraw ewaluacji.
6. Roczne sprawozdanie z realizacji Programu Wychowawczo - Profilaktycznego ujęte w analizie opiekuńczo- wychowawczej.

Załączniki:

1. Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych w szkole.
2. Regulamin Zespołu Wychowawczego.

Program Wychowawczo – Profilaktyczny pozytywnie zaopiniowany przez Radę Rodziców w dniu 1.09 2017r. oraz przez Samorząd Uczniowski w dniu 4.09.2017r. i zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną w dniu 14.09. 2017r.

Przewodniczący Rady Rodziców

Przewodnicząca Samorządu
Uczniowskiego

Załącznik nr 1.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W RÓŻNYCH SYTUACJACH ZAGROŻENIA.

1. Procedura postępowania w przypadku zagrożenia demoralizacją.

Demoralizacja - szczególnie intensywna i względnie trwała postać nieprzystosowania społecznego (odurzanie, nierząd, popełnienie czynu zabronionego przez prawo, uchylanie się od obowiązków szkolnych, włóczęgostwo, udział w działalności grup przestępczych).

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły będący w posiadaniu takiej informacji jest zobowiązany niezwłocznie powiadomić dyrektora szkoły.
  2. Dyrektor lub wychowawca (w zależności od stopnia szkodliwości zdarzenia) wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) i informuje ich o problemach i podjętych krokach ze strony szkoły (kary statutowe i WZO).
  3. W obecności ucznia i rodziców dyrektor lub wychowawca przeprowadza rozmowę wychowawczą zobowiązującą ucznia do poprawnego zachowania, a rodziców do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.
  4. W przypadku braku zainteresowania ze strony rodziców lub braku efektów ich oddziaływania na zachowanie dziecka oraz powtarzających się sygnałach o dalszej demoralizacji, dyrektor szkoły kieruje powiadomienie do Sądu Rodzinnego lub Policji.
- Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

2. Procedura postępowania w przypadku ujawnienia na terenie szkoły ucznia znajdującego się pod wpływem alkoholu lub innego środka odurzającego.

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły o fakcie lub podejrzeniu faktu znajdowania się ucznia pod wpływem alkoholu lub innego środka odurzającego zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić dyrektora szkoły.
2. Nauczyciel odizolowuje ucznia od reszty uczniów, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go bez opieki.
3. Jeśli uczeń swoim zachowaniem (lub gdy jego stan) stwarza zagrożenie, dyrektor niezwłocznie wzywa pogotowie ratunkowe lub lekarza, a w przypadku zagrożenia innych osób wzywa policję, jednocześnie powiadamiając o tym fakcie rodziców ucznia.
4. Dyrektor powiadamia rodziców i zobowiązuje ich do odebrania dziecka ze szkoły. Jeżeli kontakt z rodzicami dziecka jest niemożliwy lub gdy odmawiają przyjęcia do szkoły, dyrektor powiadamia policję.
5. W przypadku zaistnienia zdarzenia na terenie szkoły należy w miarę możliwości zabezpieczyć dowody rzeczowe i ustalić świadków zdarzenia.

6. W porozumieniu z policją dyrektor szkoły ustala sposób dalszego postępowania wobec ucznia lub rodzica.
7. W stosunku do ucznia, który dopuścił się ww. czynu stosuje się kary przewidziane w Statucie szkoły i WZO.
8. Ucznia włącza się do zajęć i działań profilaktyczno-resocjalizacyjnych na terenie szkoły.

3. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancję, przedmiot niebezpieczny lub inną przypominającą narkotyk.

1. Nauczyciel w obecności innej osoby dorosłej ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni ew. innych przedmiotów budzących podejrzenie. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania –jest to czynność zastrzeżona dla policji.
2. Nauczyciel o swoich spostrzeżeniach niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły i odizolowuje ucznia pod opieką, a dyrektor powiadamia rodziców ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawienia się w szkole.
3. W przypadku odmowy ucznia co do dobrowolnego przekazania substancji, przedmiotu lub odmowy pokazania zawartości teczek i innych rzeczy, dyrektor szkoły wzywa policję, która prowadzi dalsze czynności wyjaśniające.
4. W przypadku wydania dobrowolnie przez ucznia substancji lub rzeczy, nauczyciel zabezpiecza ją i niezwłocznie przekazuje policji.
5. W miarę możliwości nauczyciel ustala okoliczności temu towarzyszące i sporządza notatkę służbową.

4. Procedura postępowania w przypadku znalezienia na terenie szkoły przedmiotu niebezpiecznego, substancji niebezpiecznej lub innej, przypominającej narkotyk, toksyny itp.

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję, przedmiot przed dostępem do niej osób trzecich do czasu przyjazdu policji.
2. Powiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły, który niezwłocznie wzywa policję(a w szczególnych wypadkach również straż pożarną i pogotowie ratunkowe). Dalsze czynności operacyjne ni ratownicze wykonuje policja i inne służby do tego powołane w porozumieniu z dyrektorem szkoły .
3. Nauczyciel w porozumieniu z dyrektorem przeprowadza w zakresie działań pedagogicznych ustalenia co do faktu znalezienia się tej rzeczy na terenie szkoły.

5. Procedura postępowania w przypadku ujawnienia kradzieży na terenie szkoły.

1. Po zgłoszonym fakcie kradzieży, nauczyciel podejmuje czynności wyjaśniające okoliczności zajścia:
  - przeprowadza rozmowę z poszkodowanym
  - przeprowadza rozmowę ze świadkami zdarzenia
  - przeprowadza rozmowę z podejrzanym lub sprawcą.
2. Nauczyciel powiadamia dyrektora szkoły.

3. Dyrektor lub wychowawca powiadamiają rodziców sprawcy, przedstawiają fakty i zobowiązują do naprawienia szkody(szkoda o małej wartości).
4. W przypadku szkód znacznych lub zuchwałych dyrektor szkoły powiadamia policję, która prowadzi dalsze czynności. Dalej w toku działań dyrektor powiadamia Delegaturę KO i UM.
5. Wobec ucznia stosuje się kary przewidziane w Statucie szkoły i WZO.
6. Przeprowadza się pogadankę profilaktyczną.

6. Procedura postępowania w przypadku ujawnienia na terenie szkoły, klasy agresji.

1. Poinformowanie o fakcie dyrektora szkoły.
2. Podjęcie przez wychowawcę lub nauczyciela działań interwencyjnych zgodnie z przyjętą procedurą postępowania:
  - wobec sprawcy/ów/ agresji
  - wobec ofiar/y/ agresji
3. Natychmiastowe poinformowanie rodziców sprawcy i ofiary agresji.
4. W przypadku agresji skierowanej na przedmioty, które w jej wyniku uległy zniszczeniu wychowawca, nauczyciel zawiadamia dyrektora szkoły i rodziców ucznia. Dyrektor wspólnie z rodzicami ustala w jaki sposób można szkodę naprawić. Uczeń ma obowiązek podjąć działania w celu naprawienia tej szkody lub zadośćuczynienia w przypadku braku możliwości naprawienia szkody.
5. Podjęcie działań w celu ustalenia przyczyn, okoliczności zdarzenia. W przypadku rozwiązania konfliktu monitorowanie zachowań uczniów.
6. Wyciągnięcie konsekwencji statutowych wobec sprawcy agresji.
7. Sporządzenie notatki przez osobę interweniującą, która może być dowodem w sprawie.
8. Jeśli zaistnieje poważny przypadek agresji lub przemocy wówczas uruchamia się procedury takie jak w przypadku ujawnienia przestępstwa /czynu karalnego, którym zajmuje się policja, prokuratura, sąd.

Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa:

1. Niezwłocznie powiadomienie dyrektora szkoły.
2. Ustalenie (w miarę możliwości) okoliczności popełnienia czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
4. Przekazanie sprawcy (o ile jest znany przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły.
5. Powiadomienie policji i rodziców ucznia –sprawcy.
6. Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa w celu przekazania ich policji

Postępowanie wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego:

1. Udzielenie pierwszej pomocy lub jej zorganizowanie (jeśli ofiara doznała obrażeń lub strat).
2. Niezwłocznie powiadomić dyrektora szkoły.
3. Powiadomić rodziców ucznia.
4. Niezwłocznie wezwać policję.

7. Procedura postępowania w przypadku ujawnienia na terenie szkoły, klasy niszczenia mienia.

1. Po stwierdzeniu faktu zniszczenia mienia szkoły, każdy pracownik szkoły jest obowiązany niezwłocznie powiadomić dyrektora szkoły.
2. Dyrektor z wybranymi pracownikami szkoły przeprowadza postępowanie wyjaśniające celem ustalenia sprawcy szkody.
3. W przypadku ustalenia sprawcy informuje się jego rodziców o konieczności finansowego naprawienia szkody.
4. Wartość szkody ustala się wg cen rynkowych.
5. Pracownik szkoły lub inny dokonuje naprawy lub wymiany uszkodzonego mienia.
6. Dyrektor szkoły informuje rodziców o kosztach poniesionych przez szkołę, przedstawia rachunki.
7. Rodzice zobowiązani są do uregulowania kosztów poniesionych przez szkołę. W przypadku nie wywiązania się rodziców ucznia ze zobowiązania Dyrektor powiadamia policję wnioskując o wszczęcie postępowania.
8. Uczeń, który dokonał zniszczenia mienia ponosi odpowiedzialność zgodnie ze Statutem i WZO.

8. Procedura postępowania w przypadku ujawnienia na terenie szkoły, klasy palenia tytoniu lub e-papierosa przez ucznia.

1. Uczeń zobowiązuje się do przestrzegania zakazu palenia tytoniu.
2. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców ucznia i informuje ich o występkach ich dziecka.
Rodzic zobowiązany zostaje do wzmożenia nadzoru nad dzieckiem.
3. Wychowawca przeprowadza rozmowę profilaktyczno-ostrzegawczą z uczniem.
4. Uczeń zobowiązany zostaje do włączenia się do akcji profilaktyczno - resocjalizacyjnych.
5. W przypadku powrotu do występków uczeń zostaje ukarany karą przewidzianą w Statucie i WZO.

9. Procedura usprawiedliwiania nieobecności oraz postępowania w przypadku ujawnienia wagarów i innych nieusprawiedliwionych nieobecności ucznia na zajęciach.

1. Wychowawca zobowiązany jest ustalić z rodzicami sposób usprawiedliwiania nieobecności ucznia na zajęciach lekcyjnych – usprawiedliwienie w formie pisemnej z czytelnym podpisem rodzica lub opiekuna prawnego.
2. Rodzice usprawiedliwiają nieobecności ucznia w ciągu tygodnia od jego powrotu do szkoły.
3. O przewidywanej dłuższej niż 3 dni nieobecności ucznia w szkole, rodzice są zobowiązani powiadomić wychowawcę wcześniej przed faktem nieobecności.
4. Wychowawca jest zobowiązany do monitorowania i analizy tygodniowej frekwencji uczniów na zajęciach. Jeśli stwierdzi nieobecność ucznia w szkole powyżej trzech dni lub pojedyncze, wybiórcze nieobecności na zajęciach lekcyjnych ma obowiązek skontaktować się z rodzicami. Jeśli frekwencja ma tendencję zniżkową wychowawca zobowiązany jest sporządzić listę uczniów o najniższej frekwencji i przekazać ją dyrektorowi szkoły, który po jej analizie podejmuje dalsze działania, wraz z wychowawcą.

5. Jeżeli rodzic nie zgłosi się do szkoły na wezwanie wychowawcy, wówczas ten powiadamia dyrektora. Dyrektor powiadamia rodziców listem poleconym. Jeżeli rodzice nie reagują i nadal występują nieobecności dziecka na zajęciach w takim wypadku szkoła:
  - a. informuje Urząd Miasta o nie realizowaniu obowiązku szkolnego
  - b. kieruje do rodziców pismo listem poleconym za potwierdzeniem odbioru o wszczęciu postępowania egzekucyjnego w zakresie obowiązku szkolnego.
  - c. kieruje sprawę do Sadu Rodzinnego.
6. Jeśli uczeń wagarujący podejmie obowiązek szkolny to wychowawca w porozumieniu z dyrektorem udziela pomocy uczniowi i jego rodzinie w postaci:
  - a. pomocy koleżeńskiej
  - b. zajęć wyrównawczych
  - c. skierowania na diagnozę do PPP
  - d. monitorowania frekwencji ucznia.

10. Procedura interwencyjna w przypadku stwierdzenia przemocy w internecie (obrażaniu na forach internetowych, umieszczaniu niechcianych zdjęć, ośmieszaniu, grożeniu innym osobom, wykorzystywaniu cudzych danych osobowych bez zgody):

1. Poinformowanie dyrekcji, wychowawcy, rodziców o zaistniałym fakcie
2. Powiadomienie policji przez dyrektora, osobę poszkodowaną lub jej rodziców.
3. Stosowanie kary wynikającej ze statutu.
4. Dalsze działania podejmowane są przez organy ścigania.

11. Procedura interwencyjna w przypadku wykonywania zdjęć, nagrań na terenie szkoły bez wiedzy nauczyciela lub dyrekcji:

1. Powiadomienie dyrekcji, wychowawcy i rodziców,
2. Odebranie w depozyt urządzenia, za pomocą którego dokonywano nagrania lub fotografowania i przekazanie go rodzicom,
3. Zastosowanie kary statutowej.

12. Procedura postępowania w przypadku zaistnienia wypadku ucznia w czasie zajęć.

1. W czasie zajęć edukacyjnych pełną odpowiedzialność za życie i zdrowie ucznia ponosi nauczyciel prowadzący zajęcia bez względu na to, czy są to zajęcia planowe, zastępstwo czy pozalekcyjne.

2. Przed rozpoczęciem zajęć prowadzący je nauczyciel ma obowiązek sprawdzić, czy sprzęt sportowy, urządzenia techniczne, pomoce naukowe oraz inne narzędzia wykorzystywane podczas zajęć, a także pomieszczenie lekcyjne nie stwarzają zagrożenia bezpieczeństwa dla ucznia. Jeśli stan techniczny budzi zastrzeżenia nauczyciel lub inna osoba prowadząca zajęcia nie ma prawa z nich korzystać w pracy z uczniem. O zaistniałym zagrożeniu ma obowiązek natychmiast powiadomić dyrektora szkoły.

Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku lekkiego, nie wymagającego interwencji lekarza:

1. Po zdarzeniu należy ucznia natychmiast odprowadzić do gabinetu profilaktycznego celem udzielenia pierwszej pomocy. Pozostali uczniowie nie mogą pozostać bez opieki.
2. Pomocy przedmedycznej mogą udzielać tylko osoby przeszkolone w tym zakresie. W pozostałych wypadkach należy doprowadzić ucznia do pielęgniarki szkolnej.
3. O zdarzeniu i jego przyczynach nauczyciel musi poinformować dyrektora szkoły.
4. Jeżeli przyczyną zdarzenia było wadliwe lub niesprawne urządzenie – nauczyciel natychmiast wycofuje je z użytkowania.
5. Powyższe zdarzenie nie wymaga wpisu do rejestru wypadków oraz spisania protokołu powypadkowego, zapis o udzieleniu pomocy znajduje się w zeszycie szkolnej pielęgniarki.

Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku wymagającego interwencji lekarza:

1. Po stwierdzeniu, że wypadek, któremu uległ uczeń wymaga specjalistycznej pomocy należy wezwać pogotowie ratunkowe i powiadomić dyrektora szkoły.
2. W sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia należy wezwać pogotowie ratunkowe oraz powiadomić dyrektora szkoły.
3. Do czasu przybycia fachowej pomocy medycznej osoby przeszkolone podejmują natychmiast niezbędne czynności ratownicze.
4. Dyrektor szkoły powiadamia natychmiast rodziców ucznia oraz inspektora BHP.
5. W celu ustalenia okoliczności wypadku dyrektor szkoły powołuje komisję badającą przyczyny powstania wypadku. Komisja sporządza protokół, który powinien zawierać wnioski mające zapobiec podobnym wypadkom w przyszłości.
6. Wypadek należy odnotować w rejestrze wypadków, a wnioski komisji wypadkowej omówić na najbliższej Radzie Pedagogicznej.

Postępowanie w przypadku zaistnienia wypadku powodującego ciężkie uszkodzenie ciała lub skutek śmiertelny:

1. W sytuacji zaistnienia wypadku ciężkiego należy bezzwłocznie wezwać pogotowie ratunkowe, a do czasu jego przyjazdu zorganizować przy użyciu wszystkich dostępnych sił i środków akcję ratowniczą.
2. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły musi natychmiast powiadomić dyrektora szkoły. Dyrektor niezwłocznie powiadamia rodziców ucznia, który uległ wypadkowi.
3. W przypadku wypadku ciężkiego dyrektor powiadamia Urząd Miasta i Delegaturę KO, Inspektorat Terenowy Państwowej Inspekcji Pracy, a przypadku wypadku śmiertelnego również Policję i Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną.
4. Do czasu przybycia Policji należy tak zabezpieczyć miejsce wypadku, aby możliwe było ustalenie okoliczności i przyczyn zdarzenia.
5. Dyrektor niezwłocznie powołuje komisję do zbadania przyczyn wypadku, która sporządza protokół, a wnioski przez nią sformułowane dyrektor przedstawia i omawia na najbliższej Radzie Pedagogicznej.

13. Zasady postępowania osób przebywających na terenie szkoły na wypadek

wtargnięcia napastnika.

1. Powiadamianie o wtargnięciu napastnika:

- sygnał dzwonka szkolnego modulowany trwający ok. 1 minuty,

- hasło: NAPASTNIK przekazane za pomocą sieci radiowęzła,
- informacja ustna przekazana przez osobę, która widziała napastnika.

2. Powiadomienie służb alarmowych, tel. **112, 997**.

3. Ucieczka z zagrożonego rejonu drogą ewakuacji, poza rejon zagrożenia.

4. Ewakuacja tylko w przypadku bezpośredniej bliskości wyjścia, z dala od źródła zagrożenia. W przypadku zarządzenia ewakuacji:

- zostawiamy wszystkie swoje rzeczy w miejscu, gdzie się znajdują,
- korzystamy z wyznaczonej drogi ewakuacji,
- nie korzystamy z wind,
- po drogach ewakuacyjnych poruszamy się szybko,
- unikamy blokowania ruchu, zatrzymywania się, czy też gwałtownego napierania na poruszających się z przodu.

5. Podczas ewakuacji:

- zachowujemy ciszę, spokój, rozwagę,
- pierwszej pomocy udzielamy w miejscu bezpiecznym, jedynie wtedy, gdy nie ma to wpływu na własne bezpieczeństwo,
- ostrzegamy innych o niebezpieczeństwie,
- w przypadku opadów deszczu, śniegu lub panującego zimna, przeprowadzamy młodzież w miejsce osłonięte.

6. Jeżeli bezpieczna ewakuacja nie jest możliwa:

- zamknij drzwi,
- zastaw drzwi ciężkim meblem, ławkami,
- wyłącz wszystkie światła,
- wyłącz /wycisz wszystkie urządzenia elektroniczne,
- połóż się na podłodze z dala od drzwi i okien,
- zachaj ciszę,
- jeżeli jest to możliwe udziel pierwszej pomocy poszkodowanym,
- nie otwieraj nikomu drzwi – służby ratownicze zrobią to same.

Jeżeli nie miałeś możliwości ewakuować się lub ukryć albo zabarykadować w

pomieszczeniu bezpiecznym, a twoje życie lub zdrowie jest bezpośrednio zagrożone w bezpośrednim kontakcie z napastnikiem – **WALCZ**, a jeżeli nie jesteś w stanie podjąć walki – **BŁAGAJ O LITOŚĆ**.

14. Zasady postępowania w przypadku znalezienia na terenie szkoły nieznanego pochodzenia pakunku, paczki, torby, przedmiotu.

Jeśli przesyłka , pakunek, torba, przedmiot wydają Ci się podejrzan, nie otwieraj jej:

- nie dotykaj, nie przenoś, najlepiej, by pozostała na miejscu,
- zabezpiecz miejsc e pozostając przy pakunku, uprzedź innych,
- powiadom pierwszego napotkanego nauczyciela lub dyrektora szkoły o znalezisku,

- poinformowanie służb mundurowych o znalezisku,
- dalsze postępowanie jest uzależnione od decyzji służb, które podejmą odpowiednie kroki,

Jak postępować w przypadku zagrożenia atakiem bombowym.

Jeżeli wiesz o podłożeniu ładunku wybuchowego lub znalazłeś przedmiot niewiadomego pochodzenia i podejrzewasz, że może to być bomba lub inne niebezpieczne urządzenie, powinienes to natychmiast:

- zgłosić ten fakt nauczycielowi, dyrekcji szkoły lub bezpośrednio jednostce policji,
- ewakuować się z budynku w ustalonym porządku zabierając swój plecak, omijając miejsce zagrożenia.

Jak się zachować po otrzymaniu informacji o podłożeniu lub groźbie podłożenia bomby:

- do czasu przybycia policji należy zabezpieczyć zagrożone miejsce, zachowując elementarne środki bezpieczeństwa,
- po przybyciu policji na miejsce incydentu bombowego, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją,
- należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów,
- przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia bomby użytkownicy pomieszczeń powinni sprawdzić swoje miejsce pracy - być może uda się znaleźć przedmioty nieznanego pochodzenia,
- podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać,
- pomieszczenia ogólnodostępne sprawdzają osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w danej instytucji,
- po ogłoszeniu ewakuacji należy zachować spokój, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon,
- po ogłoszeniu ewakuacji w miejscu pracy należy je opuścić, zabierając rzeczy osobiste (torebki, siatki, nesesery),
- identyfikacją ładunku wybuchowego zajmują się wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne policji,
- ciekawość jest niebezpieczna - jak najszybciej oddal się z miejsca zagrożonego wybuchem,
- w przypadku włączenia parkingu dla pojazdów w strefę zagrożenia, nie ratuj na siłę swojego samochodu (dotyczy to również innych cennych przedmiotów) - życie jest ważniejsze.

Załącznik 2

REGULAMIN ZESPOŁU WYCHOWAWCZEGO ZSE i O NR 6 W ŁOMŻY.

Przewodniczącym Zespołu Wychowawczego jest zastępca dyrektora ds. wychowawczych, a w przypadku jego nieobecności (w sytuacjach losowych) przewodniczy z-ca dyrektora ds. organizacyjnych.

1. Zespół Wychowawczy tworzą nauczyciele – wychowawcy, psycholog, doradca zawodowy oraz szkolny koordynator ds. bezpieczeństwa. W posiedzeniach uczestniczyć mogą również inne osoby, których obecność jest niezbędna w realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych szkoły.
2. Do zadań Zespołu Wychowawczego należy:
  - monitorowanie i diagnozowanie sytuacji wychowawczej w szkole,
  - diagnozowanie potrzeb i oczekiwań uczniów i rodziców w zakresie pomocy materialnej i psychologiczno-pedagogicznej,
  - typowanie do różnych form pomocy uczniów z rodzin o trudnej sytuacji materialnej,
  - podejmowanie działań profilaktycznych w celu zapobiegania zjawiskom patologii społecznej, takim jak: alkoholizm, narkomania, palenie tytoniu, przemoc i agresja,
  - inicjowanie współpracy z instytucjami świadczącymi pomoc psychologiczną, prawną, socjalną i zdrowotną,
  - wnioskowanie do Dyrektora Zespołu Szkół lub Rady Pedagogicznej w sprawach pojedynczych uczniów, zespołów klasowych, innych spraw dotyczących opieki i wychowania,
  - przyjmowanie i rozpatrywanie wniosków dotyczących spraw opiekuńczo-wychowawczych uczniów, które mogą składać członkowie Zespołu Wychowawczego, Rada Pedagogiczna, Dyrekcja, Samorząd Uczniowski, rodzice ucznia.
3. Posiedzenia Zespołu Wychowawczego odbywają się w miarę potrzeb, lecz nie rzadziej niż co dwa miesiące i są protokołowane.
4. Wnioski wynikające z analizy sytuacji opiekuńczo-wychowawczej wypracowane przez Zespół Wychowawczy przedstawiane są Radzie Pedagogicznej dwa razy w roku.

Regulamin Zespołu Wychowawczego stanowi załącznik Szkolnego Programu Wychowawczo – profilaktycznego.

